

ЗАКЛУЧОЦИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО ЗА ГОВОРОТ НА ОМРАЗА ПОМЕЃУ ПОДДРЖУВАЧИТЕ НА ПОЛИТИЧКИТЕ ПАРТИИ И ПОЛИТИЧАРИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1. Висок процент или 79,4% од граѓаните досега забележале (сретнале) говор на омраза помеѓу политичарите и поддржувачите на различните политички партии во земјата. Притоа, 81% од етничките Македонци, 77% од етничките Албанци и 72% од другите етничките заедници во земјата го забележале истиот. Постојат статистички значајни разлики во зависност од степенот на образование, при што испитаниците со повеќе и високо образование и магистерски и докторски титули во најголем процент, дури 88% забележуваат говор на омраза во политиката, додека истиот го забележале 81% од испитаниците со средно и 61% од оние со основно образование. Истовремено, анализирано според работниот статус, испитаниците кои се вработени во државен сектор во најголем процент или 87% досега сретнале говор на омраза помеѓу политичарите и поддржувачите на различните политички партии во земјата. Дури 86% од испитаниците кои порано биле, а сега не се членови на некоја политичка партија, 80% од оние кои моментално се членови и 78% од оние кои не се и не биле членови забележале говор на омраза во оваа сфера.

2. Речиси секој испитаник или високи 97,3% од оние кои забележале говор на омраза помеѓу политичарите и поддржувачите на различните политички партии во земјата, истиот го забележале на телевизија, 74,3% во весник, 48,7% на социјалните мрежи, а речиси ист процент или 48,3% на интернет страници. Понатаму, 43% од испитаниците забележале говор на омраза на радио, а секој трет испитаник или 34,3% искусил политички мотивиран говор на омраза во личен контакт.

3. Испитаниците од другите етничките заедници во земјата (Турци, Роми, Срби, Власи, Бошњаци и други), како и етничките Албанци во повисоки проценти (39% и 38% респективно) во личен контакт забележале политички говор на омраза, за разлика од етничките Македонци (33%). Истовремено, речиси половина или 46% од испитаниците кои членуваат во некоја политичка партија во моментот и 40% од оние кои членувале порано сретнале политички говор на омраза во личен контакт, додека само 28% од испитаниците кои не се и не биле членови сретнале ваков вид на говор на омраза во личен контакт. Испитаниците вработени во државниот сектор и пензионерите (44% и 39% респективно) во највисок процент во непосреден, личен контакт, забележале политички мотивиран говор на омраза. Спротивно на ова, само 25% од испитаниците вработени во приватен сектор изјавиле дека во личен контакт забележале политички говор на омраза.

4. Политички мотивираниот говор на омраза на интернет страниците во највисок процент (88%) го забележуваат најмладите испитаници или оние на возраст од 18 до 29 години што е резултат и на фактот што оваа возрасна група е најголем и најчест корисник на интернет. Анализата според етничка структура, пак открива дека повеќе од половината или 56% од испитаниците етнички Албанци, 46% од етничките Македонци и 44% од другите етнички заедници изјавиле дека забележале говор на омраза на Интернет страници. Истовремено, испитаниците со завршено повеќе или високо образование, магистерски или докторски студии и учениците или студентите во највисоки проценти забележуваат говор на омраза помеѓу поддржувачите и членовите на политички партии

на Интернет страниците, што повторно се објаснува со тоа што овој профил на граѓани се најчести Интернет корисници. Интересно е што дури 67% од вработените во државен сектор и 60% од моменталните членови на политичките партии среќаваат политички говор на омраза на Интернет страни.

5. Социодемографската анализа открива сосема слични резултати и за присутноста на политичките мотивираниот говор на омраза на социјалните мрежи. Имено, истиот во најголем процент го забележуваат етничките Албанци (58%), испитаниците на возраст од 18 до 29 години (85%), две третини од оние со највисок степен на образование (63%), учениците и студентите (88%) и моменталните членови на политичките партии (59%).

6. Повеќе од половината од сите испитаници или 56,6% сметаат дека во последните неколку години говорот на омраза меѓу политичките партии се зголемува, 13,8% изјавиле дека е на исто ниво како и пред тоа, додека само 7,7% сметаат дека истиот се намалува. Доколку трендот на политичкиот говор на омраза се набљудува само според одговорите на испитаниците кои (сретнале) забележале вакви случаи, тогаш високи 71,3% сметаат дека во последните неколку години истиот се зголемува. Во однос на ова прашање не постојат статистички значајни разлики во зависност од етничката припадност на испитаниците. Анализирани според членството во политичка партија, испитаниците кои порано биле, а сега не се членови во највисок процент (84%) забележуваат зголемување на политичкиот говор на омраза за разлика од моменталните членови (73%) и оние кои не се членови (69%).

7. Секој втор испитаник или 50,3% сметаат дека нивото на говор на омраза меѓу поддржувачите на политичките партии на власт и политичките партии во опозиција е многу високо или високо, 19,8% сметаат дека не е ниту високо ниту ниско, а само 7,4% сметаат дека истиот е на ниско ниво. Доколку се анализираат само одговорите на испитаниците кои забележале говор на омраза, може да се забележи дека 63,3% од нив нивото на говор на омраза поддржувачите на политичките партии на власт и политичките партии во опозиција го рангираат на високо ниво, секој четврти или 25% ниту на високо ниту на ниско, а 9,3% на ниско ниво. Испитаниците од другите етнички заедници во земјата и етничките Македонци (72% и 65% респективно) во повисок процент од етничките Албанци (56%) сметаат дека нивото на говор на омраза меѓу поддржувачите на политичките партии на власт и политичките партии во опозиција е високо. Говорот на омраза меѓу владејачките и опозиционите партии како висок го оценуваат 72% од поранешните членови на политичките партии, 67% од сегашните и 61% од оние што не се членови.

8. Нивото на говор на омраза меѓу поддржувачите на политичките партии на различните етнички заедници во земјата (Македонци, Албанци, Турци, Роми и другите) како високо го оценуваат 42,3% од испитаниците, ниту високо ниту ниско 23,5%, а ниско само 9,2%. Од одговорите само на испитаниците кои (сретнале) забележале политички говор на омраза може да се заклучи дека 53,3% од нив сметаат дека говор на омраза меѓу поддржувачите на политичките партии на различните етнички заедници во земјата е на високо ниво, 29,7% дека не е ниту на високо, ниту на ниско ниво и 11,7% дека е на ниско ниво. Не постојат статистички значајни разлики во однос на најзначајните социодемографски карактеристики (етничката припадност и членството во партија).

9. Речиси секој петти испитаник или 23% од испитаниците досега биле навредувани поради нивната политичка ориентација. Притоа, секој трет испитаник етнички Албанец, 21% од етничките Македонци и 16% од останатите етничките заедници биле предмет на навреда заради политичката припадност. Истовремено, 41% од поранешните членови на политичките партии биле навредени, 35% од моменталните членови и само 16% од оние што не се членови.

10. Приближно ист процент со испитаниците што биле навредувани (23%), одговориле дека заради нивната политичка ориентација биле обесправени (дискриминирани) - 24,3%. Анализирано според етничката припадност на испитаниците, 41% од етничките Албанци изјавиле дека биле предмет на политичка дискриминација, 20% од етничките Македонци и само 16% од останатите етнички заедници. Како и во случајот со навредата врз политичка основа, 45% од поранешните членови и 40% од сегашните членови биле дискриминирани, додека од оние што не се и не биле членови никогаш само 15% искусиле политичка дискриминација. Анализата според работниот статус на испитаниците открива дека вработените во државен сектор се најизложени на политичка дискриминација, односно 37% ја искусиле истата.

11. Помалку од една петтина од испитаниците или 17,2% досега заради нивната политичка ориентација биле заплашени. Повторно се јавуваат статистички значајни разлики во зависност од етничката припадност, членството во политичка партија и работниот статус на испитаниците. Така, речиси секој трет етнички Албанец или 29% одговорил дека бил заплашувач заради неговите политички ставови, додека само 14% и 16% од испитаниците етнички Македонци и од останатите етнички заедници респективно, биле во иста ситуација. Една третина од поранешните партиски членови (34%), 21% од невработените и 20% од вработените во државен сектор биле заплашувачи врз политичка основа.

12. Граѓаните за крај беа запрашани: Дали заради вашата политичка ориентација до сега во животот сте биле изложени на насилство? Само 6,3% од испитаниците одговориле потврдно. Негативен е податокот што 17% од етничките Албанци рекле дека биле изложени на насилство заради нивната политичка ориентација, 12% од припадниците на другите етнички заедници и само 3% од етничките Македонци. Паралелно, 17% од поранешните членови, 11% од сегашните и само 3% од оние кои не се членови го признале истото.